

จดหมายข่าว

สขร.

ปีที่ 9 ฉบับที่ 31 เดือนตุลาคม - ธันวาคม 2550

นำมาบอก 2

บทความพิเศษ 3

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลโดยปราศจาก
ความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล

การตอบข้อหารือ 8

ถาม - ตอบ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ 9

■ คำวินิจฉัยที่น่าสนใจ

คำวินิจฉัยที่ 110/2550 5

อุทธรณ์คำสั่งไม่แก้ไข วัน เดือน ปีเกิดในทะเบียนประวัติ (ก.พ. 7)

คำวินิจฉัยที่ 113/2550 6

อุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน
อุตสาหกรรมจังหวัดเพชรบุรีเกี่ยวกับใบอนุญาตขนแร่

คำวินิจฉัยที่ 115/2550 7

อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน
คณะกรรมการการเลือกตั้งเกี่ยวกับการดำเนินการ
เรื่องร้องเรียนการเลือกตั้ง

กขร. รับหลักการให้ยกเลิกแบบรายงานผลการปฏิบัติของหน่วยงาน ตามมติ ครม. เมื่อ 21 มกราคม 2546 และให้ปรับปรุงแบบรายงานใหม่

ในการประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (กขร.) เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2550 ได้มีมติรับหลักการให้ยกเลิกตัวแบบรายงานผลการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ ที่ให้หน่วยงานของรัฐรายงานผลมายัง กขร. ปีละ 1 ครั้ง เนื่องจากแบบรายงานผลเดิมเป็นการรายงานผลการดำเนินการตามมาตรา 7 ในเรื่องการส่งข้อมูล ได้แก่ โครงสร้าง การจัดองค์กรหรือการกำหนดสถานที่เพื่อติดต่อขอรับข้อมูลและคำแนะนำ กฎ ข้อบังคับ คำสั่ง ฯลฯ ที่ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา รวมทั้งการจัดข้อมูลตามมาตรา 7 ไว้เผยแพร่ ณ หน่วยงานซึ่งส่วนใหญ่หน่วยงานต่างๆ ได้ดำเนินการแล้ว และให้ปรับปรุงแบบรายงานใหม่ โดยเน้นให้หน่วยงานรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรา 9 ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดข้อมูลตามมาตรา 9 ให้ประชาชนตรวจดู การจัดสถานที่และการจัดทำดัชนี รวมทั้งการจัดเตรียมข้อมูลแสดงไว้ ณ ศูนย์ข้อมูลฯ ตามประกาศ กขร. มาตรา 9(8) เกี่ยวกับประกาศประกวดราคาและผลการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้างตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2547 ที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องนำข้อมูลเกี่ยวกับประกาศประกวดราคาและสอบราคา และนำผลการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือนเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงานมารายงานไว้

บรรณาธิการ

สขร. เป็นหน่วยงานวิชาการและธุรการของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มีหน้าที่ในการส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล โดยปราศจากความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล

ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล หมายถึง “ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล เช่น การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรมหรือประวัติการทำงาน บรรดาที่มีชื่อของผู้นั้นหรือมีหมายเลข รหัสหรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้นั้นได้ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ แผ่นบันทึกลักษณะเสียงของคนหรือรูปถ่ายและให้หมายความรวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของผู้ที่ถึงแก่กรรมแล้วด้วย” โดยปกติแล้วหน่วยงานของรัฐไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่นหากเจ้าของข้อมูลไม่ยินยอม แต่ก็มีข้อยกเว้นในกรณีดังต่อไปนี้

1. การเปิดเผยต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของตน เพื่อนำไปใช้ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น

การจัดเก็บข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพื่อนำมาใช้งานตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ และในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ย่อมต้องมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบหรือเกี่ยวข้องมากกว่าหนึ่งคน จึงมีความจำเป็นที่ต้องใช้ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลร่วมกันเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

2. การเปิดเผยซึ่งเป็นการใช้ข้อมูลตามปกติตามวัตถุประสงค์ของการจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้น

หน่วยงานของรัฐจะต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบถึงวัตถุประสงค์ที่จะนำข้อมูลไปใช้และลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ ซึ่งลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกตินี้หน่วยงานของรัฐยังต้องนำไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพื่อเผยแพร่ให้ทราบเป็นการทั่วไปอีกด้วย ดังนั้น หากกรณีการเปิดเผยยังคงอยู่ในขอบเขตของการใช้ข้อมูลตามปกติภายในวัตถุประสงค์ของการจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้นก็ถือได้ว่าเป็นไปตามข้อยกเว้นของหลักเกณฑ์ตามข้อนี้

3. การเปิดเผยต่อหน่วยงานของรัฐที่ทำงานด้านการวางแผนหรือการสถิติหรือสำมะโนต่างๆ

หน่วยงานของรัฐที่ทำงานด้านการวางแผนหรือการสถิติหรือสำมะโนต่างๆ จำเป็นต้องใช้ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพื่อนำมาใช้วิเคราะห์จัดทำเป็นสถิติหรือการวางแผนที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับบุคคลหรือประชากร การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลให้กับหน่วยงานของรัฐดังกล่าวจึงเป็นสิ่งจำเป็น อย่างไรก็ตาม หน่วยงานของรัฐเหล่านี้ก็มีหน้าที่ต้องรักษาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไว้ไม่ให้เปิดเผยต่อไปยังผู้อื่นด้วย

4. การเปิดเผยซึ่งเป็นการใช้ประโยชน์ในการศึกษาวิจัย โดยไม่ระบุชื่อหรือส่วนที่ทำให้รู้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบุคคลใด

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารฯ ได้กำหนดข้อจำกัดการเปิดเผยไว้โดยข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยจะต้องไม่ระบุชื่อหรือส่วนที่ทำให้รู้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามนัยมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารฯ การเปิดเผยในกรณีนี้จึงสามารถตอบสนองประโยชน์ของการศึกษาวิจัยได้ รวมทั้งการเปิดเผยนี้ก็ไม่เป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลเกินสมควรแต่อย่างใด

5. การเปิดเผยต่อหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากรหรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามมาตรา 26 วรรคหนึ่ง เพื่อการตรวจสอบคุณค่าในการเก็บรักษา

การมีข้อยกเว้นให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลต่อหน่วยงานที่มีหน้าที่คัดเลือกข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้าเป็นเอกสารประวัติศาสตร์ จึงเป็นกรณีที่เป็นประโยชน์แก่การทำงานของหน่วยงานของรัฐดังกล่าวตามอำนาจหน้าที่เพื่อตรวจสอบคุณค่าในการเก็บรักษา คือ ทำให้สามารถพิจารณาได้ว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลดังกล่าวอยู่ในหลักเกณฑ์ที่สมควรจะเก็บรักษาไว้เป็นเอกสารประวัติศาสตร์หรือไม่

6. การเปิดเผยต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อป้องกันการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การสืบสวน การสอบสวนหรือการฟ้องคดีไม่ว่าเป็นคดีประเภทใดก็ตาม

การเปิดเผยต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อนำข้อมูลไปใช้เฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์การดำเนินงานตามที่กฎหมายกำหนด เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนี้จึงมีหน้าที่ต้องคุ้มครองข้อมูลมิให้ถูกนำมาใช้ในอภิปurposeประสงค์ด้วย

7. การเปิดเผยที่เป็นการใช้ซึ่งจำเป็นเพื่อการป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพของบุคคล

กรณีที่มีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพื่อป้องกันหรือระงับมิให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพของบุคคลซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารฯ จึงยกเว้นให้เปิดเผยได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล

8. การเปิดเผยต่อศาลและเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะขอข้อเท็จจริงดังกล่าว

ผู้ขอให้เปิดเผยเป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมาย ได้แก่ ศาล พนักงานสอบสวน ฯลฯ ซึ่งใช้อำนาจตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งหรือในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพื่อขอข้อเท็จจริงดังกล่าว

ดังนั้น ก่อนที่หน่วยงานจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่มีข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ด้วย คงต้องใช้ดุลพินิจพิจารณาว่าการเปิดเผยนั้นเข้าข้อยกเว้นตามที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ เพราะหากเป็นไปเพื่อประโยชน์ตามที่กล่าวมาแล้ว หน่วยงานของรัฐก็ย่อมสามารถเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลได้โดยไม่ต้องถือว่าเป็นความผิดแต่ประการใด

คำวินิจฉัยที่ 110/2550

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งไม่แก้ไข วัน เดือน ปีเกิดในทะเบียนประวัติ (ก.พ.7)

เหตุที่อุทธรณ์

ผู้อุทธรณ์เป็นข้าราชการพลเรือน สังกัดโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง มีจดหมายถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลฯ ขอแก้ไขวัน เดือน ปีเกิดในทะเบียนประวัติ (ก.พ.7) ของผู้อุทธรณ์

เหตุผลในการปฏิเสธ

สำนักงาน ก.พ. แจ้งว่า หลักฐานต่างๆ ที่ส่งไปประกอบการพิจารณาขัดแย้งกัน ทำให้ไม่อาจพิสูจน์ได้ชัดเจนว่า วัน เดือน ปีเกิดของผู้อุทธรณ์ที่ลงไว้ใน ก.พ. 7 คลาดเคลื่อน จึงมีมติไม่อนุมัติแก้ไข

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยฯ เห็นว่า การจะวินิจฉัยว่าผู้อุทธรณ์เกิดเมื่อใดต้องยึดหลักฐานที่เชื่อถือได้ของทางราชการเป็นหลัก ซึ่งหลักฐานสำคัญลำดับแรกก็คือ สูติบัตร หากไม่มีต้องพิจารณาเอกสารทางราชการอื่นๆ เช่น ทะเบียนบ้าน ซึ่งผู้อุทธรณ์ไม่สามารถนำสูติบัตรมาแสดงได้ ส่วนทะเบียนบ้านที่ผู้อุทธรณ์ยื่นประกอบขอแก้ไขวัน เดือน ปีเกิด รวม 3 ฉบับเป็นทะเบียนบ้านที่ผู้อุทธรณ์ย้ายมาอยู่หลังเข้ารับราชการ ผู้อุทธรณ์ไม่สามารถนำทะเบียนบ้านซึ่งเป็นภูมิลำเนาเดิมก่อนเข้ารับราชการมาแสดงได้ ส่วนหลักฐานการศึกษาดังเดิม 3 แห่งก็ระบุวันที่เกิดทั้งตรงและไม่ตรงกับวันที่ผู้อุทธรณ์ขอแก้ไข ประกอบกับผู้อุทธรณ์มีการเปลี่ยนชื่อและย้ายทะเบียนบ้านหลายครั้งโดยไม่มีหลักฐานแสดงการเชื่อมโยงของข้อมูลกับทะเบียนบ้านดั้งเดิมได้ จึงไม่น่าเชื่อว่าผู้อุทธรณ์เกิดวัน เดือน ปีตามที่ขอแก้ไข คณะกรรมการฯ จึงมีมติให้ยกอุทธรณ์

คำวินิจฉัยที่ 113/2550

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของสำนักงานอุตสาหกรรม
จังหวัดเพชรบุรีเกี่ยวกับใบอนุญาตชนแร่

เหตุที่อุทธรณ์

ผู้อุทธรณ์เป็นราษฎรรายหนึ่งอาศัยอยู่ใกล้กับสถานที่ทำเหมืองแร่ของ นาย ข. ต้องการขอข้อมูลข่าวสารสำเนาใบอนุญาตชนแร่ควอทซ์ของ นาย ข. ซึ่งสำนักงานอุตสาหกรรม จังหวัดเพชรบุรีออกให้ตั้งแต่ปี 2548-2550 เพื่อตรวจสอบว่า นาย ข. ขุดแร่นอกเขต ประทานบัตรหรือไม่

เหตุผลในการปฏิเสธ

สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเพชรบุรีปฏิเสธโดยให้เหตุผลว่า เป็นเอกสารตาม พ.ร.บ. แร่ พ.ศ. 2510 มิใช่ข้อมูลข่าวสารแต่อย่างใด อีกทั้งผู้ยื่นขอสำเนาใบอนุญาตชนแร่ ไม่ได้เป็นเจ้าของผู้ถือประทานบัตรและไม่มีความเกี่ยวข้องกับ นาย ข. การเปิดเผย อาจมีผลกระทบในเชิงธุรกิจแก่ นาย ข. ได้

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยฯ เห็นว่า ใบอนุญาตชนแร่ควอทซ์เป็นข้อมูลข่าวสาร ของราชการ แม้ว่ารายการนี้จะไม่ใช่ว่าผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องในข้อมูลที่ร้องขอก็ตาม แต่ก็มิใช่สิทธิในการเข้าตรวจดู ขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องได้ ตามมาตรา 11 วรรคห้า และมาตรา 9 วรรคสาม แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ อีกทั้งไม่ปรากฏว่าใบอนุญาต ดังกล่าวมีข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ ดังนั้น เพื่อความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงาน ของรัฐ จึงควรเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว ส่วนใบอนุญาตชนแร่ควอทซ์ปี 2548 เนื่องจากไม่มีการขอใบอนุญาตชนแร่ควอทซ์ในปีดังกล่าวจึงไม่มีข้อมูลอยู่ หากผู้อุทธรณ์ไม่เชื่อว่าเป็น ความจริง ก็สามารถใช้สิทธิร้องเรียนเพื่อให้มีการตรวจสอบได้ ตามมาตรา 13 แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ คณะกรรมการฯ จึงวินิจฉัยให้สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเพชรบุรี เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวพร้อมทั้งสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องแก่ผู้อุทธรณ์

คำวินิจฉัยที่ 115/2550

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเกี่ยวกับการดำเนินการเรื่องร้องเรียนการเลือกตั้ง

เหตุที่อุทธรณ์

ผู้อุทธรณ์ ซึ่งเป็นผู้สมัครสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง แต่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง มีหนังสือถึงประธานกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดระยองว่า ผู้สมัครรายหนึ่งที่ได้รับการเลือกตั้งหาเสียงโดยแจกปฏิทิน ปี 2550 โดยมีรูปผู้สมัครและหมายเลขผู้สมัครอยู่ด้านหลัง แต่คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่รับคำร้องเรียนดังกล่าว ผู้อุทธรณ์จึงมีหนังสือถึงเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ขอข้อมูลดังนี้

1. มติที่ประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดระยอง รวมทั้งรายละเอียดคำวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ ที่มีมติไม่รับเรื่องร้องเรียน
2. มติที่ประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้งที่มีมติไม่รับเรื่องร้องเรียน
3. มติที่ประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ 119/2549 (3) เมื่อวันที่ 13 พ.ย. 2549 และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

เหตุผลในการปฏิเสธ

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ 3 แต่ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ 1 และ 2 โดยให้เหตุผลว่า เป็นความเห็นภายในของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดระยองและคณะกรรมการการเลือกตั้ง การเปิดเผยอาจกระทบต่อความปลอดภัยของบุคคล รวมทั้งอาจมีผลทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยฯ เห็นว่า ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นการดำเนินการเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาฯ ที่ได้พิจารณาดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว การเปิดเผยจึงไม่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ อีกทั้งไม่ได้มีการสอบสวนพยานบุคคล การเปิดเผยจึงไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด แต่เป็นการตรวจสอบความถูกต้องโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ คณะกรรมการฯ จึงวินิจฉัยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ พร้อมทั้งสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องแก่ผู้อุทธรณ์

กรมสรรพากรขอหารือการขอข้อมูลเพื่อประโยชน์ ในการรวมฐานข้อมูลทางภาษี

กรมสรรพากรได้ขอให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการแจ้งให้สำนักงานประกันสังคม เปิดเผยข้อมูลของนายจ้างและลูกจ้างที่อยู่ในระบบประกันสังคมในความครอบครองหรือควบคุมแก่กรมสรรพากร เนื่องจากเกรงว่าจะเกิดปัญหาในข้อกฎหมายและในทางปฏิบัติเพราะหน่วยงานทั้งสองมีกฎหมายเฉพาะที่ห้ามมิให้แต่ละหน่วยงานเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของตน ประกอบกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มีบทบัญญัติห้ามการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล เว้นแต่กรณีจะเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย

คณะอนุกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการเห็นว่า ประเด็นข้อขัดข้องตามกฎหมายที่หน่วยงานทั้งสองเกรงว่าจะทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ โดยเฉพาะกรณีบทบัญญัติตามมาตรา 10 แห่งประมวลรัษฎากร และมาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ซึ่งห้ามมิให้เจ้าหน้าที่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานได้เคยมีการตีความของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาเศรษฐกิจและการคลังของประเทศ ตามคำวินิจฉัยที่ ศค 4/2546 ในกรณีมาตรา 100 แห่งประมวลรัษฎากรไว้แล้วว่า บทบัญญัตินี้ดังกล่าวเป็นเพียงบทบัญญัติที่กำหนดแนวทางปฏิบัติของเจ้าพนักงานเพื่อป้องกันการกระทำที่มีขอบของเจ้าพนักงาน และมีใช้บทบัญญัติที่มีวัตถุประสงค์ห้ามมิให้ส่วนราชการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ ดังนั้น การเปิดเผยข้อมูลที่ได้กระทำโดยหัวหน้าส่วนราชการจึงไม่ถือว่าเป็นการต้องห้ามมิให้เปิดเผยข้อมูลตามบทบัญญัติของกฎหมาย ดังนั้น กรมสรรพากรและสำนักงานประกันสังคมจึงสามารถที่จะเปิดเผยข้อมูลในระบบฐานข้อมูลของตนให้แก่กันได้ หากการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการของแต่ละหน่วยงาน

สำหรับกรณีที่หน่วยงานทั้งสองจะเชื่อมโยงระบบคอมพิวเตอร์ของทั้งสองหน่วยงานเพื่อประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันนั้น คณะอนุกรรมการตอบข้อหารือฯ เห็นว่า ในการดำเนินการดังกล่าวทั้งสองหน่วยงานควรจะได้มีการจัดทำข้อตกลงระหว่างหน่วยงานขึ้น โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุผล ความจำเป็นในการเชื่อมโยงระบบคอมพิวเตอร์ระหว่างหน่วยงานทั้งสอง รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่ประสงค์ให้มีการแลกเปลี่ยนและระบบที่แต่ละหน่วยงานจะต้องจัดให้มีเพื่อการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลและระบบงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการกำหนดหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานสำหรับการตรวจสอบ เพื่อให้เกิดความแน่ใจว่าได้มีการนำข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไปใช้ตามวัตถุประสงค์ภายใต้กรอบภารกิจของแต่ละหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ ภายใต้เงื่อนไขการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ตลอดจนการจัดทำบัญชีแสดงรายการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง (พ.ศ. 2541) ด้วย เพื่อเป็นการป้องกันมิให้มีการใช้ข้อมูลในทางที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายหรือเป็นที่เสียหายต่อระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของกรมสรรพากรและสำนักงานประกันสังคม

คำถาม

ในกรณีที่ยื่นคำร้องขอข้อมูลไปแล้ว ปรากฏว่าข้อมูลที่ได้รับมาไม่ใช่ข้อมูลที่ต้องการ จะสามารถยื่นคำร้องขอข้อมูลใหม่ได้หรือไม่ ระยะเวลาในการร้องขอและการได้รับข้อมูลที่เราต้องการใหม่ต้องใช้เวลานานเท่าไร และมีค่าธรรมเนียมในการยื่นคำร้องใหม่หรือไม่

คำตอบ

เมื่อยื่นคำขอแล้ว แต่ได้รับข้อมูลไม่ตรงตามขอ ก็ต้องแจ้งให้หน่วยงานนั้นเปิดเผยข้อมูลให้ตรงตามคำขอ หากหน่วยงานไม่ดำเนินการก็สามารถใช้สิทธิร้องเรียนได้โดยไม่ต้องขอข้อมูลใหม่แต่อย่างใด ปกติแล้วเมื่อยื่นคำขอ หน่วยงานจะแจ้งผลให้ทราบภายใน 15 วัน หากล่วงเลยระยะเวลาดังกล่าวก็สามารถใช้สิทธิร้องเรียนได้เช่นกัน ส่วนการยื่นคำขอข้อมูลหรือคำร้องตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ ไม่ได้กำหนดให้ต้องเสียค่าธรรมเนียมแต่อย่างใด เว้นแต่ขอสำเนาหรือขอให้รับรองสำเนาซึ่งจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมได้เท่าที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ให้ความเห็นชอบไว้ ซึ่งโดยปกติก็เป็นไปตามค่าใช้จ่ายที่เป็นจริงในการทำสำเนาหรือรับรองสำเนาข้อมูลเท่านั้น

คำถาม

ตามมาตรา 9 วรรคท้าย ซึ่งยังไม่มีกำหนดเงื่อนไขตามกฎหมายกระทรวง จึงเท่ากับคนต่างด้าวไม่มีสิทธิในการตรวจดูข้อมูลข่าวสารราชการ แม้ว่าตาม พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง มาตรา 31 จะให้สิทธิคู่กรณี (ที่เป็นคนต่างด้าว) ขอตรวจดูเอกสารราชการได้ แต่การใช้มาตรานี้ต้องเป็นไปตามคำสั่งทางปกครอง ขณะนี้มีคำสั่งทางปกครองที่ให้สิทธิคนต่างด้าวบ้างหรือไม่และการที่กฎหมายไทยมีเงื่อนไขตามข้อ 1 เท่ากับเป็นการจำกัดสิทธิของคนต่างด้าวด้วยหรือไม่

คำตอบ

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 กำหนดเกี่ยวกับสิทธิของคนต่างด้าวตามกฎหมายนี้ต้องเป็นไปตามกฎหมายกระทรวง แต่เนื่องจากขณะนี้ยังไม่มีกฎ

กระทรวงดังกล่าว ดังนั้น การใช้สิทธิขอข้อมูลข่าวสารของราชการของคนต่างด้าวนั้น หน่วยงานของรัฐที่รับคำขอต้องพิจารณาตามความเหมาะสมและสมควร โดยหากเป็นกรณีที่สมควรก็สามารถให้ข้อมูลได้ แต่หากไม่สมควรก็ปฏิเสธไม่ให้ข้อมูล โดยอาจอ้างเหตุผลตามกฎหมายขอข้อมูลข่าวสารของราชการได้ จึงไม่ใช่เป็นการตัดสิทธิของคนต่างด้าว เพียงแต่ช่องทางการใช้สิทธิยังไม่มีกฎหมายหรือบทบัญญัติรองรับเท่านั้น สำหรับกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้สิทธิคนต่างด้าวในกรณีอื่นๆ เช่น หากเป็นผู้ถูกระทบจากคำสั่งทางปกครอง ก็จะมี พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ บัญญัติให้สิทธิในการได้รับทราบข้อมูลที่กระทบสิทธิและหน้าที่ของบุคคลไว้อยู่แล้ว หรือตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งหรือความอาญาก็จะให้สิทธิแก่ผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ต้องหาได้รับทราบข้อเท็จจริงที่เป็นข้อกล่าวหาเพียงพอที่จะเข้าใจและแก้ข้อกล่าวหาได้อยู่แล้ว ไม่ต้องมีคำสั่งจากศาลที่เกี่ยวข้องแต่อย่างใด เนื่องจากเป็นสิทธิที่มีและได้รับการรับรองไว้แล้ว

คำถาม

ผู้มีส่วนได้เสีย (ผู้เสนอราคารายที่ไม่ได้รับการคัดเลือก) ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกสารสอบราคาของผู้ที่ได้รับการคัดเลือก โดยอ้างว่าเพื่อความโปร่งใสในการเปิดเผยและเป็นวิทยาทานในการปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับการเสนอราคาให้ถูกต้องต่อไป ถือเป็นข้อมูลตามมาตรา 11 แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ และหน่วยงานของรัฐจะต้องให้หรือไม่ ทั้งนี้ ผลการพิจารณาของคณะกรรมการเปิดซองได้จัดส่งให้ไปแล้ว แต่จะขอสำเนาเอกสารสอบราคาของเฉพาะผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเท่านั้น

คำตอบ

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ บัญญัติเพื่อบังคับสิทธิของประชาชนให้สามารถเข้าตรวจดู ขอสำเนา หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องได้ กรณีผู้เข้าแข่งขันการเสนอราคาแต่ไม่ได้รับการคัดเลือกประสงค์จะขอตรวจดูเอกสารสอบราคาของรายที่ได้รับการคัดเลือกนั้น คณะกรรมการวินิจฉัยฯ เคยมีแนวคำวินิจฉัยไว้โดยให้หน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูลของรายที่ชนะในการแข่งขันจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐ โดยเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดที่เป็นไปตามข้อกำหนดในการแข่งขัน แต่ไม่เปิดเผยเฉพาะส่วนที่เป็นความลับของบริษัท ความลับทางการค้าหรือทางธุรกิจ รวมทั้งข้อมูลของผู้ที่ไม่ได้ชนะการประกวดราคาด้วย

สชร. ให้การต้อนรับคณะดูงานจากประเทศภูฏาน และ Webster University (Delegation visit from the Ministry for Health, Bhutan) เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2550

สชร. จัดสัมมนาเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจใน พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 แก่นำชุมชนในส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2550 ณ จ. ตราด

พระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

เป็นกฎหมายของประชาชนทุกคน เพื่อคุ้มครองสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบกระบวนการทำงานของระบบราชการให้มีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. 10300
โทร 0 2282 2283 โทรสาร 0 2281 8543
www.oic.go.th

ส่ง

คณะที่ปรึกษา

นางวนิดา สักการโกศล
ผอ.สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
นายนคร เสรีรักษ์
ผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูลข่าวสาร
พ.ต.ท. วรทัต วิเชียรสรรค์
ผอ.ส่วนดำเนินการเรื่องร้องเรียนและตอบข้อหารือ
นายเยี่ยมศักดิ์ คุ้มอินทร์
ผอ.ส่วนงานวินิจฉัยอุทธรณ์
นางศิริกุล ปัญญาดี
ผอ.ส่วนนโยบายและวิเคราะห์
นางภัคพิชา จันทศิริ
ผอ.ส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร
นางสาวปณิศา เหลืองวรเมต
หน.กลุ่มงานพัฒนาระบบสารสนเทศ
นางพรชนก เชื้อวงศ์
หน.ฝ่ายบริหารทั่วไป

บรรณาธิการ

นางภัคพิชา จันทศิริ

คณะทำงาน

นางสาววันดี เรืองงาม
นางสุวรรณี ศิลาวีลาศภักดี

แสดง

เพิ่ม**ความโปร่งใส** สร้าง**ความมั่นใจ** ราชการไทย**พร้อมให้ข้อมูล**